Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse. Haasenstein & Vogler (Otto Maas). Heinrich Schalek. Alois Herndl. M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger. Anton Mezei. Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifŭ și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. sĕu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care dĭ.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. sĕu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 38. **Brașovŭ, Sâmbătă, 20 Februarie (3 Martie)** **1888.**

Brașovŭ, 19 Februarie, 1888.

Desbaterea, ce a provocat'o stânga moderată și stânga estremă în dieta ungară asupra convențiunei cu România pentru regularea granițelorŭ, pe lângă aceea că a fostŭ fórte întocată a luatŭ din ce în ce dimensiunĭ mai marĭ, așa că până erĭ încă nu se terminase.

Resultatulŭ acestei desbaterĭ se putea prevedea. Nu-lŭ cunóscemŭ încă, dér nu ne îndoimŭ că maioritatea va primi convențiunea și fără modificările cerute de oposițiune.

Imprejurarea, că ministrulŭ-președinte Tisza a pusŭ chiar cestiunea de cabinetŭ, pentru ca sĕ stórcă dela dietă primirea memoratei convențiunĭ, a servitŭ oposițiunei numai ca armă în contra lui și după vorbirile, cu carĭ au debutatŭ corifeii partidelorŭ din stânga, se putea crede, că în adevĕrŭ este amenințată posițiunea cabinetului.

Convențiunea cu România, strigă oposiționalii ungurĭ, conține o violare flagrantă a dreptului publicŭ alŭ Ungariei și d-lŭ Tisza cutéză a cere, ba insistă chiar cu tenacitate ca sĕ se inarticuleze erorile ce învólvă acéstă violare.

Inzadarŭ a arătatŭ ministrulŭ-președinte, că asemenĭ erorĭ s'au mai făcutŭ și în alte convențiunĭ internaționale fără ca prin aceea sĕ se altereze posițiunea de dreptŭ publicŭ a Ungariei, înzadarŭ a accentuatŭ, că nu mai merge sĕ se facă schimbărĭ într'o convențiune primită de ambele guverne ale statelorŭ contractante. Orĭ ce ar fi dișŭ d-lŭ Tisza, nu putea îmblândi furia atacurilorŭ oposițiunei.

Tóte ca tóte, dér unŭ lucru nu ilŭ potŭ ierta oposiționalii ungurĭ ministrului-președinte niciodată, că adecă a toleratŭ ca în memorata convențiune sĕ fiă întroduse numirile localităților propriului teritoriu în limba română, și nu în limba statului.

De aceea, că localitățile din vorbă nicĭ n'au alte numirĭ decâtŭ cele originale românescĭ și că prin urmare nicĭ nu se putea întrebuința pentru ele altă terminologiă, afară decă venea anume din Pesta o comisiune de maghiarisarea numirilorŭ, care sĕ inventeze noue numirĭ ungurescĭ, de tóte aceste nicĭ că vorŭ sĕ scie d-nii Apponyi, Grünwald și companiă. Ajunge că numirile nu sunt scrise în limba statului și că d-lŭ Tisza în locŭ sĕ se facă luntre și punte ca sĕ anuleze acéstă convențiune face chiar cestiune de cabinetŭ din primirea ei.

Dér abstragêndŭ chiar dela pretinsele erorĭ în terminologia instrumentului încheiatŭ cu statulŭ românŭ, oposiționalii ungurĭ parŭ a avé o mare aversiune contra acestei convențiunĭ și din causă, că printrînsa se dau îndĕrĕptŭ României 11,665 de jugĕre.

Cu privire la acésta a făcutŭ oganulŭ de căpetenia alŭ oposițiunei moderate o observare fórte caracteristică într'unŭ articulŭ de fondŭ din numĕrulŭ sĕu dela 28 Februarie a. c. pe care n'o putemŭ trece cu vederea.

„Pesti Naplo“ vorbindŭ despre convențiunea cu România pentru regularea granițelorŭ, scrie între altele:

„Cumcă dealungulŭ graniței Săcuimei s'au ruptŭ 11.665 de jugĕre și s'au datŭ statului vecinŭ, acésta este o mare recunóscere a vitalității poporului sĕcuiescŭ, căruia i-a succesŭ a ara și a così atâtea jugĕre din pămêntulŭ României: dér trebue sĕ presupunemŭ că regularea teritoriului s'a făcutŭ cu dreptate imparțială“.

Asertiunea acésta a lui „P. Naplo“ despre „vitalitatea“ poporului sĕcuescŭ esplică în modŭ fórte caracteristicŭ încălcările de totŭ soiulŭ, ce se comitŭ și înnăuntru de către stăpânirea ungurésca în favórea elementului domnitorŭ și în detrimentulŭ naționalităților nemaghiare.

Tratatulŭ de regulare a granițelorŭ austro-ungare-române.

(Urmare.)

Ministrulŭ de interne br. *Orczy*, după ce arată câtŭ de violente deveniseră conflictele de granița, din causa neprecisărei liniei de graniță în trecutŭ, dice că tractatulŭ, ce se presintă acum camerei spre inarticulare, e resultatŭ lucrărilorŭ a trei comisiunĭ internaționale: una la 1869, care n'a avutŭ resultatŭ, alta la 1881 érăși fără resultatulŭ și a treia la 1883/84, care în fine isbuti, cu ajutorulŭ autoritățilorŭ locale și alŭ primăriilorŭ comunelorŭ respective sĕ reguleze granița.

Granița ce o stabilesce convențiunea corĕspunde disposițiunilorŭ documentului de fixare a graniței în 1792. E și cestiune de lealitate a accepta acéstă graniță, care corĕspunde mai sigurŭ faptelorŭ și dreptului. (Aprobărĭ în drépta). Credŭ că problema ce se resolvă prin tractatulŭ de față e destulŭ de importantă, pentru a deștepta atențiunea camerei. Rogŭ camera a dispune inarticularea tractatului, reservându'mĭ dreptulŭ a da lămuririle dorite la amĕruntele tractatului. (Aprobărĭ în drépta.)

Iuliu *Győrffy* dice, că cunósce fórte bine istoria conturbărilorŭ de graniță și se miră că atâtŭ raportorulŭ, câtŭ și ministrulŭ de interne au lăsatŭ sĕ apară nu numai faptele, ci și datele istorice într'o lumină falsă. Adevĕratele certe de graniță datéză numai dela 1853, când adecă dorobanții principelui Ghica au ocupatŭ unŭ teritoriu de 10,000 jugĕre în Carpațĭ. O astfelŭ de procedere arbitrară s'a repețitŭ din partea României mai adeseorĭ, Românii pĕtrunseră totŭ mai multŭ în Ungaria, pe când din partea poporațiunea ungurescĭ nu s'au făcutŭ astfelŭ de ocupărĭ de teritoriu.

Dér abstrăgêndŭ de tóte astea, tractatulŭ violéză în celŭ mai prostŭ modŭ dreptulŭ nostru de statŭ. Ca afacerĭ esterne comune se consideră numai acelea, care interesézá atâtŭ pe Ungaria, câtŭ și pe Austria. Și ce'i pasă Austriei, decă Românii au ruptŭ din Ardealŭ 10,000 jugĕre de pămêntŭ? Numai paza granițelorŭ póte forma o afacere comună, dér regularea granițelorŭ nu.

Proiectulŭ sancționéză de o parte violarea granițelorŭ și dă eventualŭ Austriei dreptulŭ d'a se amesteca în regularea granițelorŭ nóstre. Românii au și esploatatŭ acésta, căcĭ când delegații ungurĭ trimișĭ sĕ rectifice granița au apărutŭ în 1885 în România, *Românii au refusatŭ a subscrie protocólele sub motivŭ că ei nu cunoscŭ nicĭ unŭ statŭ ungurescŭ.* In astfelŭ de împrejurărĭ, n'are nicĭ o valóre practică faptulŭ, că în textulŭ ungurescŭ se înlătură îngrijirile. Ar fi sĕ se modifice textulŭ francesŭ și apoi Ungaria și Austria ar trebui sĕ încheiă tractate separate cu România. Că Ungaria perde 10,000 jugĕre și nu e protegiată de guvernulŭ ungurescŭ contra Dorobanțilorŭ, ar mai merge, dér ca Austria sĕ ingereze asupra afacerilorŭ Ungariei, asta-i deja periculosŭ. Din acestŭ motivŭ vorbitorulŭ presintă următórea *moțiune* subscrisă de 12 deputațĭ:

„Considerândŭ că presentulŭ proiectŭ de lege violéză pe față în mai multe disposițiunĭ ale sale dreptulŭ publicŭ ungurescŭ, mai alesŭ prin aceea, că elŭ privesce integritatea teritorială a țĕrii contrarŭ legilorŭ nóstre fundamentale, ca o afacere comună;

„Considerândŭ că și disposițiunile materiale ale acestui proiectŭ lovescŭ în interesele țerii și face dependentă de voința unui statŭ streinŭ esercitarea puterii de statŭ ungurescŭ chiar pe teritoriulŭ Ungariei:

„*Camera deputaților respinge inarticularea convențiunei internaționale de față* și aviséză guvernulŭ, ca în afacerea certelorŭ esistente de graniță păzindu-se drepturile legislațiunei ungurescĭ, sĕ încheiă cu România o nouă convențiune, corĕspundĕtóre dreptului publicŭ ungurescŭ și intereselorŭ statului.“

Akos *Beöthy* consideră terminologia precisă a dreptului publicŭ ca o condițiune fundamentală a ființei de statŭ și de aceea nu intră în critica tractatului, întru câtŭ elŭ conține espresiunĭ care vatămă situațiunea nóstră de dreptŭ publicŭ. Cumcă espresiunile de dreptŭ publicŭ potŭ forma unŭ prejudițiu, dovedescŭ luptele nóstre de dreptŭ publicŭ cu Austria. E posibilŭ că nu s'a făcutŭ tendențiosŭ, că numele ungurescĭ de locurĭ în tractatŭ nu se află în loculŭ dintêiu, dér în totŭ casulŭ e caracteristicŭ acésta pentru ușurința cu care a lucratŭ ministerulŭ. România póte sĕ satisfacă dreptelorŭ cererĭ ale Ungariei eventualŭ într'o convențiune suplimentară. *Decă din contră obiectele Ungariei figureză în tractatŭ numai în limba română, șoviniștii românĭ vorŭ veni asupra capului nostru cu teorii și mai fantastice ca până acum.* Vorbitorulŭ presintă următórea moțiune subscrisă de 13 deputațĭ (între aceștia și deputatulŭ sasŭ Adolf Zay):

„Camera deputațilorŭ doresce amicala resolvare a cestiunei ivite pentru regularea granițelorŭ între ambele state ale monarchiei și între România, și de aceea e gata a accepta disposițiunile meritorice ale tractatului presentatŭ spre inarticulare. Deórece însĕ textulŭ tractatului de o parte nesocotesce posițiunea separată de dreptŭ publicŭ a statului ungurescŭ, de altă parte însĕ evită în multe locurĭ numirile geografice ungurescĭ, deórece prin urmare textulŭ tractatului este vătămătorŭ din punctŭ de vedere alŭ dreptului publicŭ ungurescŭ: Camera deputațilorŭ nu póte înarticula tractatulŭ în textarea sa actuală, ci ilŭ înapoiază guvernului cu instrucțiunea ca, fără o atingere meritorică a învoielei, sĕ îngrijéscă a se rectifica în modŭ potrivitŭ defectele amintite de dreptŭ publicŭ.“

(Va urma.)

„Invasiune tătăréscă.“

Sub titlulŭ acesta publică „Ellenzék“ o corespondență, ce dice că a primit'o dela unŭ locuitorŭ din Ungaria, care a avutŭ ocasiune sĕ studieze și sĕ védă de aprópe trupele rusescĭ grămădite la graniță. Étă cum se esprimă numitulŭ corespondentŭ despre aceste trupe rusescĭ:

Rusia, considerândŭ după lucrurile ce se întêmplă la graniță, precum și după alte împrejurărĭ, este cu totulŭ gata de rĕsboiu. Dumnedeu sĕ păzéscă patria nóstră de rĕsboiu, și încă mai vêrtosŭ sĕ ne-o păzéscă de o invasiune muscăléscă. Decă s'ar întêmpla una ca asta, o parte a Europei ar veni în mai rea posiția decâtŭ pe timpulŭ invasiunei Tătarilorŭ.

Pentru ca sĕ putemŭ înțelege acésta, e de lipsă sĕ vedemŭ pregătirile și înarmările Muscalilorŭ. Rusia a adusŭ înarmațĭ la graniță, nu pe Cazacii dela Donŭ, ci nisce seminții sĕlbatice. Despre aceste seminții se póte dice aceea, ce scimŭ despre barbarii nomadĭ, că acum vĕdŭ pentru prima-oră Europa cu tesaurii și bunulŭ sĕu traiu.

Astfelŭ suntŭ cu deosebire călăreții din ținuturile: Ussou, Kutais și Suchon. Unŭ poporŭ sĕlbaticŭ, barbarŭ, înarmatŭ escelentŭ cu sabiă și cu puscĭ „Berdan“ modelŭ Nr. 2. La brêu pórtă câte-unŭ pumnalŭ și câte-unŭ revolverŭ de fabricațiune escelentă. Afară de asta fiă-care sotniă este provĕdută cu securĭ, chivĕre și lăncĭ. Mai pórtă cu sine, afară de acestea, fiă-care sotniă câte 40 de bombe esplosive și câte unŭ carŭ de pyroxilin (materiă esplosivă.)

Decă străbatŭ acestea în patriă, se póte închipui înainte invasiunea tătărescă. La casŭ de retragere însĕ, așa se vede, că vor sĕ repeteze retragerea din 1812, adecă vorŭ sĕ nimicéscă și sĕ aprindă totŭ pe unde vorŭ înainta trupele nóstre învingĕtóre. Celŭ puținŭ așa se vede acésta din marea lorŭ cantitate de materii esplosive. Din Rusia amŭ aflatŭ, că acolo suntŭ deja gata pentru o asemenea eventualitate. Incă și populațiunea a luatŭ disposițiunĭ, că sĕ-șĭ adune vitele fiă-care satŭ, la casŭ decă s'ar apropia inimiculŭ.

Aicĭ e vorba de nimicirea depositelorŭ de bucate și de vite, pentru ca nu cumva acestea sĕ cadă în mânile inimicului. Cu deosebire la granițele austriace, pe lângă tótă ninsórea și zăpada cea colosalŭ de mare, ridicarea de barace se continuă în mare mĕsură. Afară de asta poporațiunea dela graniță este mai cu totulŭ convinsă despre rĕsboiu.

SCIRILE DILEI.

Ni se scrie din *Beiușŭ* cu data 26 Februarie: „Aicĭ s'a ținutŭ erĭ *alegerea representanței opidane*. Avemŭ isbêndă deplină. S'au alesŭ 5 Românĭ și 5 Ungurĭ. Șoviniștii voiau 9 Ungurĭ cu Jidanĭ cu totŭ și numai 1 Românŭ, și încă și acela de calibru ușorŭ“.

***

Cismarii și curelarii sașĭ ardelenĭ au fostŭ amarŭ păcălițĭ de Kulturegylet. Amŭ comunicatŭ odată, că unii mese-

riașĭ au dăruitŭ sume de banĭ, deși micĭ, kulturegyletului, fiindŭ că le-a datŭ de lucru pentru gloate; alții i-au mulțămitŭ prin scrisorĭ. Acum ĕtă ce cetimŭ într'o corespondență ce a primit'o „Sieb. D. Tgbltt“ din Orăștiă: „Cismarii totŭ au mai scăpatŭ cu chiu cu vai, adecă după multă ostenélă și după multe rugăciunĭ și representațiunĭ li s'a primitŭ cea mai mare parte din ghetele (boconcii) făcuțĭ de ei, așa că peste cheltuelĭ le-a rĕmasŭ 1 fl de păreche, din care 80 cr., plata calfei de păreche și 20 cr., ceea ce e puținŭ, pentru mâncare; măestrilorŭ prin urmare nu lĭ-a rĕmasŭ nicĭ unŭ banŭ frântŭ, decâtŭ aducerea aminte de frica ce au dus'o. Multŭ mai rĕu lĭ-a mersŭ curelarilorŭ. Cu o acuratéță ne mai vĕdută s'au cercetatŭ lucrurile și li s'au refusatŭ în Clușiu mai tóte. În Pesta totŭ li s'a primitŭ mai multŭ ca jumĕtate marfa. Paguba lorŭ e de 800 fl. și interesele după 667 fl. ce nu li s'au plătitŭ încă de erarŭ. Curelarii noștri nu vorŭ mai primi lucru dela erarŭ și ministrulŭ de comerțŭ are decĭ dreptate când dice, că industriașii ardelenĭ nu mai primescŭ comande, dér nu fiindŭ că n'ar mai birui lucrulŭ, de multŭ ce e, ci fiindcă'ĭ fórte mulțămescŭ pentru astfelŭ de ajutorŭ din partea statului“.

* *

Curtea cu jurațĭ din Clușiu este constituită pentru cuartalulŭ I alŭ acestui anŭ astfelŭ: Contele Eszterhazi Kalman, Dr. Brandt Jozsef, Bak Lajos Blasek János, Dr. Gaspar Janos, Nagy Bela, Bournaz Janos, Bartha Miklos, Gamauf Vilmos, Dr. Bernath Albert, br. Huszar A., Zsigmod Akos, Dr. Hincz Gy., Dr. Purjesz Zs., Szeky Miklos, br. Huszar Sandor, Modi Elek, Dr. Csikmantori Otto, contele Bethlen Gergely, Dr. Szechy Karoly, Kondasz Ferencz, Ajtai K. Albert, Dr. Veress Lajos, Boer S., Dr. Nagy Ferencz, Mack Ferencz, Dr. Szamosi I., Dr. Haller K., Moricz I., Dr. Bokai Arpad, Bokros Bela, Sugar Jozsef, Moldovan Gergely, Csejthei Antal, Dr. Szasz Bela.

* *

În ședința din urmă a comisiunei administrative a comitatului *Hunedóra*, inspectorulŭ școlarŭ a raportatŭ despre starea școlelorŭ în acestŭ comitatŭ. În 1886/7 au fostŭ 40,880 copii obligațĭ la școlă, dintre carĭ 10,995 în vĕrstă de 13—15 anĭ. Școla au cercetat'o 27,369, dintre carĭ 23,541 românĭ, 2735 maghiarĭ și 1093 germanĭ. Școle au fostŭ 314, dintre care 33 de statŭ, 24 comunale, ér restulŭ de 257 confesionale. Venitulŭ tuturorŭ școlelorŭ a fostŭ de 162,429 fl.

* *

Duelŭ cu oficerŭ de gloate n'amŭ avutŭ până acum. Începutulŭ însĕ s'a făcutŭ în Neutra. Căpitanulŭ de glóte Orkonyi s'a duelatŭ cu locotenentulŭ de hovedĭ Renglovicĭ. Orkonyi a primitŭ o tăiătură peste peptŭ și două peste brațŭ. Causa duelului nu se scie, condițiunile au fostŭ: „până la incapacitate“.

* *

Comerciulŭ ce se face cu fetele în unele comitate din Ungaria a luatŭ mare avêntŭ. Samsarĭ veniți din Orientŭ la înșĕlă cu banĭ și le ducŭ cu ei. Unŭ căpitanŭ ungurŭ dela marină, care nu de multŭ umblase prin Japonia, istorisesce, că chiarŭ și acolo fetele de ungurŭ suntŭ în preponderanță față cu alte naționalităţĭ. În fața acestorŭ împrejurărĭ ministeriulŭ de interne unguresců a ordonatŭ tuturorŭ autorităţilorŭ, ca sĕ fiă cu cea mai mare strictețĕ la estradarea pașapórtelorŭ și pe câtŭ le stă în putere sĕ se silĕscă a împiedeca acestŭ comerciu cu fete, care a luatŭ dimensiunĭ atâtŭ de marĭ și care pentru America meridională îșĭ seceră victimele sale mai vêrtosŭ din Austro-Ungaria.

* *

Scirea publicată sub rubrica „Scirĭ polițienescĭ“ în Nr. 30 alŭ fóiei nóstre, și care ni s'a raportatŭ de oficiulŭ polițienescŭ din locŭ, d-lŭ advocatŭ *Dr. N. Branŭ de Lemeni* ne rógă sĕ o rectificămŭ astfelŭ, că scirea e falsă, întru câtŭ n'a fostŭ nicĭ o bătaiă. Escedentulŭ, *I. Gologanŭ*, neconsciu de sine, l'a ținutŭ numai în locŭ stăruindŭ sĕ mérgă la unŭ advocatŭ alŭ sĕu spre a se'nțelege într'o afacere. Polițistulŭ raionului a luatŭ pe escedentŭ și l'a dusŭ la poliţiă.

* *

Tĕrgulŭ de vite, ținutŭ deunădile în *Mercurea*, pe unŭ timpŭ fórte nefavorabilŭ, a fostŭ mai slabŭ ca altădată. Vite au fostŭ destule, dovadă că e lipsă de banĭ și de nutrețŭ. S'au vêndutŭ însĕ puține, nicĭ măcarŭ atâtea ca la alte tĕrgurĭ slabŭ cercetate, și anume s'au vêndutŭ cu totulŭ 1410 vite cornute și 124 cai. De asemenea tĕrgulŭ ținutŭ acum câteva dile în *Sighișóra* a fostŭ în tótă privința slabŭ. Vite s'au vêndutŭ respective s'au schimbatŭ, sub 1000. Cumpĕrărĭ mai marĭ nu s'au făcutŭ. Prețurile au fostŭ fórte micĭ. Chiar și tĕrgulŭ de mărfurĭ a fostŭ slabŭ, ca unŭ tĕrgŭ de sĕptĕmână.

Adunarea generală

a Associațiunei pentru sprijinirea învĕțăceilor și sodalilorŭ meseriașĭ românĭ.

Domnule Redactorŭ! Vĕdêndŭ că n'a făcutŭ până acum nimenea o dare de sémă despre acéstă adunare, îmĭ iau voiă a vĕ trimite eu următorulŭ raportŭ:

Adunarea acestei Associațiunĭ s'a ținutŭ Dumineca în 31 Ianuariu v. c.

Acéstă reuniune a *împlinitŭ* și împlinesce de anĭ 20 încóce marĭ probleme pentru înaintarea multŭ cercatului nostru poporŭ, și este cea dintâiu și cea mai laboriósă corporațiune, care a vĕrsatŭ în sinulŭ poporului nostru bogăția nepreţuită atâtŭ materială câtŭ și spirituală prin cultivarea și formarea de meseriașĭ românĭ într'unŭ numĕrŭ fórte mare. Și décă ar fi lipsitŭ acéstă valorósă corporațiune, nu sciu dеu, cine și prin ce mijlóce ar fi fostŭ în stare sĕ ne dea acestŭ avansŭ culturalŭ-industrialŭ spre a echilibra desvoltarea nóstră în tóte direcțiunile! Menționata associațiunei a obținutŭ, în timpurĭ atâtŭ de grele pentru desvoltarea nóstră ca Românĭ, succese așa de marĭ, încâtŭ adĭ ne putemŭ fălĭ cu o classă industrială — orĭ câtŭ de mică e ea, căcĭ scurtŭ a fostŭ timpulŭ și grea lupta; — onóre vrednicului și neobosituluі ei președinte, d-lui parochŭ și catechetŭ *Bartolomeiu Baiulescu*, carele, în învăpăiatulŭ sĕu zelŭ pentru introducerea și promovarea industriilorŭ la poporulŭ nostru, nu a crutatŭ timpŭ, nu a crutatŭ ostenélă, nu a crutatŭ nicĭ chiar interesele sale familiare. D-sa nu a slăbitŭ în activitatea sa însuflețită nicĭ chiar atuncĭ, când rĕmăsese aprópe singurŭ la mișcarea aparatului corporațiunei cu înaltă chemare. Poporulŭ îĭ datoresce multŭ acestui vrednicŭ bărbatŭ.

Multe, fórte multe îmbunĕtățirĭ și progrese s'au făcutŭ din anŭ în anŭ în acéstă associațiune. Celŭ mai însemnat avêntŭ a luatŭ ea prin împărtășirea de frumósa donațiune a generoșilorŭ D-nĭ Mihailŭ și Elisa Stroesco, carĭ s'au făcutŭ nemuritorĭ prin acestŭ mare actŭ de donațiune. Raportulŭ comitetului presentate adunărĭi generalĭ din a. curentŭ potŭ servi de cinosură a progreselorŭ făcute în direcțiunea ajungerii înaltelorŭ scopurĭ ale associațiunei.

Iată pe scurtŭ punctele principalĭ ale acelorŭ raporturĭ, întru câtŭ mĭ-a succesŭ a mi le însemna audindŭ pertractările lerŭ în adunarea generală.

În anulŭ espiratŭ 1887 s'au aședatŭ la 21 de diferite meserii 84 de copii, mai toțĭ sĕracĭ ca și cei de mai nainte. Acestŭ numĕrŭ este cu 53 mai mare ca în anulŭ 1886, deși anulŭ 1887 a fostŭ unulŭ dintre cei mai grei pentru meseriașĭ din causa rĕsboiului vamalŭ cu România. Cu haine au fostŭ ajutorațĭ la sĕrbătorile crăciunului 192 de copii lipsițĭ. Prin îngrijirea și supravegherea organului conducĕtorŭ alŭ Associațiunei, copii învĕțăcei au cercetatŭ școla de meserii cultivându-se în cele spirituale. Tacsele pentru cercetarea școlei s'au plătitŭ din fondurile Associațiunei, căcĭ copiii, fiindŭ sĕracĭ, nu au avutŭ de unde rĕspunde taxa școlară. Li s'au datŭ ajutóre peutru spălatulŭ albiturilorŭ. Cei bolnavĭ au fostŭ căutațĭ gratuitŭ din partea mărinimosului nostru medicŭ Dr. G. Baiulescu și întrețiнuțĭ cu medicamente din fondurile Associațiunei. Cu stipendii au fostŭ ajutorațĭ 30 de inșĭ. La stipendii a contribuitŭ și biserica s-tului Nicolae din Brașovŭ, societatea „Transilvania“ din Bucurescĭ, și cea din Sibiiu și fondulŭ „Andronicŭ“.

Sodalĭ (calfe) au eșitŭ 31 de învĕțăcei la diferite meserii.

Societatea de lectură a Sodalilorŭ — singura instituțiă, prin care se păstrĕză și se cultivă simțulŭ de solidaritate între sodalĭ ca Românĭ, căcĭ suntŭ destulĭ de espușĭ prin diferite împrejurărĭ — a fost ajutorată prin cărțĭ și diare și condusă pe calea cea mai bună a înaintării lorŭ culturale și sociale. Frumósele resultate dobândite și aci se potŭ recunósce în reușitele lorŭ producțiunĭ declamatorice și musicale din sĕrbătorile Pascilorŭ și în diua de Mihailŭ și Gavrilŭ, onomastica generoșilorŭ donatorĭ Mihailŭ și Elisa Stroesco.

Măiestrii lipsițĭ au fostŭ ajutorațĭ cu împrumuturĭ pe lângă interese reduse. Măiestrii, carĭ instruiază mulțĭ învĕțăcei și scotŭ mulțĭ sodalĭ, au căpĕtatŭ și capĕtă anumite premii. Comitetulŭ a mai mijlocitŭ deschiderea câtŭ de curêndŭ a unui bazarŭ industrialŭ permanentŭ în localulŭ așa numitŭ podulŭ cismelorŭ.

Pentru aședarea de măeștri din branșele acelea de meserii, de carĭ nu se află aicĭ la românĭ, s'au făcutŭ premii, pentru ca sĕ putemŭ ajunge a avé măeștrii românĭ din tóte soiurile de meserii.

Acéstă activitate este desvoltată în sînulŭ acestei associațiunĭ, care numĕră de presentŭ 44 de membri fundatorĭ, 10 membri ordinarĭ, carĭ au solvitŭ taxa, 10 onorarĭ și 7 ajutătorĭ, cu totulŭ 73. Membriĭ onorarĭ s'au înmulțitŭ prin votulŭ adunării anului curentŭ cu DD.: Dr. G. Baiulescu și Mihailŭ Popŭ pictorŭ, pentru merite față de associațiune. În decursulŭ anului espiratŭ a perdutŭ associațiunea 4 membri fundatorĭ și bunĭ sprijinitorĭ ai ei: C. Popazu, D. Eremias, Radu Pascu și D. Ionciovicĭ.

Numĕrulŭ membrilorŭ acestei associațiunĭ este cu adevĕratŭ pré neînsemnatŭ față cu problemele cele marĭ și ponderóse, urmărite de associațiune. Nu este mirare decĭ, că adunarea generală, la propunerea comisiunei de revisuire a raporturilorŭ comitetului, decide, ca comitetulŭ sĕ învite pe conaționalii noștri din locŭ și din giurŭ, carĭ nu suntŭ încă membri, ca sĕ se facă membri ai acestei associațiunĭ. Ar fi și de doritŭ acésta cu atâtŭ mai vêrtosŭ, căcĭ „picăturile multe — fie câtŭ de micĭ — găurescŭ pétra.“ Apoi unŭ omŭ cu simțŭ nobilŭ câtŭ de rudimentarŭ, nu póte sĕ considere de povară taxa anuală de 2 fl., ca membru ordinarŭ, 1 fl. ca membru ajut. séu odată pentru totdéuna 20 fl., ca membru fundatorŭ, și cine ajutoră cu astfelŭ de contribuirĭ scopurile naționalŭ-economice ale acestei associațiunĭ, póte, dice, că șĭ-a datŭ obolulŭ sĕu — celŭ puținŭ în parte — pentru scumpa sa națiune. Cine este contrarulŭ acestorŭ înalte instituțiunĭ naționale, acela este dujmanulŭ sĕu și a semenilorŭ sĕĭ.

Altă decisiune a adunării generale este următórea: „Părinții copiilorŭ, trimișĭ aicĭ, sĕ se facă membri ai associațiunei.“ Acéstă disposiţiă este și echitabilă, pentru că de binefacerile associațiunei se folosescŭ aceia în mĕsură destulŭ de mare, fără de a împlini nicĭ măcarŭ cele mai micĭ îndatorirĭ. Ba și mai multŭ; associațiunea oferе scutulŭ și binefacerile sale în aceeașĭ mĕsură copiilorŭ din ținuturĭ îndepărtate ca și celorŭ de aicĭ din locŭ și giurŭ, pe când la sarcinele cele multe, ce are de ale purta associațiunea, nu contribue cu nimicŭ cei din depărtare. Aceștia decĭ binevoiĕscă a ține contŭ de aceste împrejurărĭ cu atâtŭ mai vêrtosŭ, căcĭ membri, precum s'a vĕdutŭ mai susŭ, avemŭ cam puținĭ și pe când ei dau 2 fl. séu 1 fl. pe anŭ séu 20 fl. odată pentru totdéuna, associațiunea le dă sute de florinĭ pe anŭ prin aceea, că le dă meseriașĭ dintre ei.

Dintre celelalte decisiunĭ ale adunării generale menționate mai susŭ, îmĭ permitŭ a aminti pe cele mai însemnate: Numele nemuritorilorŭ fundatorĭ *Mihailŭ* și *Elisa Stroesco* sĕ occure în totŭ loculŭ în actele associațiunei pe lângă meritatulŭ epitetŭ „generoșĭ“. La acésta d-lŭ *Diamandi Manole* propune și adunarea hotărĕsce, ca portretele generoșilorŭ fundatorĭ sĕ se pună la adunările generale și la tóte festivitățile associațiunei în sală, ca esemplu viu de fapte nemuritóre pentru cei de față.

Adunarea mai aduce decisiunea, ca

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(1)

GACINA.

Celŭ ce a călĕtoritŭ prin Rusia, cunósce strania simțire, de care nimenĭ nu rĕmâne crutatŭ, când pentru a doua séu a treia óră s'a făcutŭ din diminéță și séră érășĭ o di, fără sĕ fi ajunsŭ țelulŭ doritŭ. Indelunga călĕtoriă, care la începutŭ a făcutŭ pe călĕtorŭ impacientŭ și nervosŭ, începe cu încetulŭ a-lŭ asurdi, și a produce în elŭ o stare, care nu e nicĭ somnŭ, nicĭ veghiare. Monotonia mișcărei, vecinica uniformitate în tehnica sosirei și pornirei pe la stațiunĭ tîmpescŭ sufletulŭ și sécă inima. In cele din urmă nu mai ai nicĭ unŭ interesŭ a afla, câtŭ va mai dura acéstă mișcare huruitóre, și abia te-ar mai prinde mirarea de a nu fi sdruncinatŭ în modulŭ acesta până la sfârșitulŭ dilelorŭ tale. Omulŭ cu înclinărĭ și cu dorințe individuale s'a transformat într'unŭ obiectŭ de călĕtoriă. Abia cu puțin inaintea sfîrșitului călĕtoriei, începe a se înviоșa și cu simțurile încordate, în speranță că în fine va fi mântuitŭ din închisórea cupeului, începe a primi impresiunile lumei externe.

In călĕtoria spre Petersburg este asemenea fórte desvoltată acéstă simțire pe la ultimele stațiunĭ. Fiecare bătaiă de clopotŭ și fiecare strigare a conductorului ne atrage luarea aminte. Mai cu deosebire se simte acestŭ efectŭ, când ne isbesce urechia întonația dactilică a numelui stațiunei Gacina. Orĭ și cine scie, că acésta este obicĭnuita reședință a Țarului și a familiei sale, și curiositatea este mare de a da de urme, carĭ arŭ putea aminti presența împĕratului tuturorŭ Rușilorŭ. Dér înzadarŭ îțĭ veĭ scóte capulŭ pe ferĕstra vagonuluі, înzadarŭ vei arunca privirile în tóte direcțiunile, căcĭ vei rĕmâné rĕu resplătitŭ pentru osteneala ta. Pe din afară nu se deosebesce Gacina întru nimicŭ de celelalte micĭ stațiunĭ de drumŭ de ferŭ ale Rusiei. Gendarmulŭ cu tunica vĕnĕtă, o personalitate cu dreptŭ cuvêntŭ de temutŭ, aștéptă cu aceeașĭ liniște și nepăsare de ferŭ, ca pretutindenea, sosirea trenului; lungile sale cisme și pestrițele șinóre de pe umerĭ îlŭ facŭ sĕ-lŭ cunóscemŭ încă de departe, și în cele cincĭ séu dece minute câtŭ stă trenulŭ, mĕsóră cu privirĭ severe pe trecĕtorĭ. Par'că pórtă cu sine unŭ întregŭ albumŭ de criminalĭ și că trebue sĕ observe imediatŭ în trăsurile fețeĭ călĕtorilorŭ orĭ ce cugetŭ conspiratorŭ. E în atmosferă ceva retrasŭ și precautorŭ, ce amintesce pasulŭ ușorŭ în anticamera unui domnŭ de posiţiă înaltă. Scrisorile și pachetele s'au predatŭ, vre-o câțĭ-va călĕtorĭ s'au scoboritŭ, alțĭ câțĭ-va au ocupatŭ locurile rĕmase neocupate, trenulŭ îșĭ ia sborulŭ, și Gacina rĕmâne éråșĭ liniștită, ca și când nu arŭ posede nimicŭ însemnatŭ.

Loculŭ este așia de vechiu, ca istoria mai nouă a Rusiei, și a jucatŭ în epocele decisive ale acesteia totdéuna unŭ órecare rolŭ. Când Petru celŭ mare întreprinse colosala reformă și răpise cu spada în mână Suedenilorŭ țéra în care intemeiă noua s'a capitală ca „ferĕstră spre occidentŭ“, nu era Gacina decâtŭ o simplă măieriste (cabană, Maierhof). Petru o dărui dinpreună cu satele de prin prejur surorei sale Natalia, care o stăpâni până în anulŭ 1732 în care murĭ. După aceea cădŭ loculŭ din nou în domeniulŭ corónei și câstigă iarășĭ importanță, când începu a doua epocă reformatóre pentru Rusia sub Ecaterina. Semiramida Nordului sciŭ sĕ onoreze cu recunoscință serviciile ce i-se aduceau statului, și mai multŭ acelea ce i-se făceau persónei sale. Când frumosulŭ locotenentŭ de artileriă Gregor Orlow, care o fermecase încă când era mare ducesă, sciuse nu numaĭ sĕ se manție pe lângă tronulŭ împĕrătescŭ, dér sĕ-i câstige și favórea, așa încâtŭ cădŭ o adevĕrată plóiă tarențială de ordine, bogății și rangurĭ asupra lui.

Intre acestea se afla și Gacina, unde Orlow, pentru a pune vêrfŭ trufiei sale, puse de se zidi de architectulŭ italianŭ

toțĭ membrii asociațiunei sě priméscă deobligămêntulŭ, ca sě-șĭ sěvêrșiască lucrările lorŭ industriale numai la măestri românĭ pentru de a-i sprijini.

Din incidentulŭ expoșiției universale din 1889 la Parisŭ se decide, a se face începutulŭ unui fondŭ, pentru de a se trimite meseriașĭ de ai noștri la exposiția numită.

Pentru stârnirea interesului publicului față de acéstă asociațiune se decide a se ține una séu două adunărĭ generale estraordinare, în carĭ sě se citéscă disertațiunĭ și sě se facă desbaterĭ referitóre la meserii.

Urméză reconstituirea organului esecutivŭ alŭ adunării alegêndu-se de președinte d-lŭ **P. Bartolomeiu Baiulescu**, vicepreș. V. Sfetea, secret. Dr. I. Bozoceanu, cassariu B. L. Popovicĭ, controlorŭ Ilie Ardeleanŭ, apoi încă câțĭva membri, cu carĭ împreună se compune comitetulŭ. De astădată s'au alesŭ în comitetŭ și 2 sodalĭ în persónele d-lorŭ N. Jugănar și Const. Georgescu.

Bugetulŭ fundațiunei de fl. 25,100 (l. n. 50,200) a generoșilorŭ fundatorĭ M. și E. Stroesco e statoritŭ cu venite de fl. 876·96 și totŭ atâtea cheltuielĭ.

Bugetulŭ fondului asociațiunei (de circa fl. 4000) se ficséză în cifra de fl. 400 în intrărĭ și în eșirĭ.

Inainte de alegerea comitetului și a funcționarilorŭ asociațiunei s'a cetitŭ din partea d-lui secretarŭ alŭ asociațiunei o notiță din „Poșta română“ Nr. 9, ddto Duminecă 31 Ianuarie 1888, prin care se contestă destoinicia conducĕtorilorŭ Asociațiunei și vitalitatea ei. După o discuțiune mai lungă adunarea și-a esprimatŭ în unanimitate desaprobarea s'a față cu notița din numita fóiă și a votatŭ încredere comitetului, care are merite netăgăduite pentru Asociațiune.

Domnule Redactorŭ! In Nr. 9. din 31 Ianuarie s. v. alŭ diarului *„Posta Română“*, ce apare de curênd aicĭ, s'a publicatŭ o notiță sub titula: „Avisŭ meseriașilorŭ românĭ. Adunarea generală ținută in 31 Ianuarie s. v. considerând conținutulŭ acestei notițe, ca de totŭ deobligătorŭ— se nu dicemŭ vătămătorŭ — pentru comitetul Asociațiunei și în deosebĭ pentru președintele ei, s'a aflatŭ constrînsă a se pronuncia în privința acestei notițe prin unŭ conclus ad hoc — luatŭ cu unanimitate, pe care Vě rugamŭ a-lŭ publica ca rectificare la cele cuprinse în pomenita notiță. Iată conclusulŭ:

„Adunarea generală ia actŭ cu părere de rěu de publicarea unei notițe apărute în *„Posta Română“*, care e de natură a aduce Asociațiunea în discreditŭ înaintea publicului românescŭ, și totdeodată declară de neadevĕrate cele cuprinse în acéstă notiță. Adunarea generală este din contră fórte recunoscĕtóre comitetului Asociațiunei și indeosebĭ prea meritatului ei președinte pentru zelulŭ sěu neobositŭ întru promovarea scopurilorŭ Asociațiunei.“

Binevoițĭ Domnule Redactorŭ a primi espresiunea considerațiunei ce Vě păstrămŭ.

Comitetulŭ Asociațiunei pentru sprijinirea învĕțăceilorŭ și sodalilorŭ românĭ meseriașĭ.

Brașovŭ, 12 (24) Februarie 1888.

Bartolomeiu Baiulescu președinte. **I. Bozoceanu** secret.

Intêmplărĭ diferite.

Mórte misteriósă. Casulŭ de mórte întêmplatŭ în Clușiu, despre care amŭ comunicatŭ erĭ sub acestŭ titlu, s'a lămuritŭ în urma autopsiei. Femeia a muritŭ de mórte naturală, în urma unei bóle de inimă.

Sinucidere. In Hěghigŭ, comit. Treiscaune, s'a spêndjuratŭ de unŭ salcâmŭ Bernad Marton (Jozsi Feri), care se'ntorsese dela Gherla, unde din causa faptelorŭ sale petrecuse câtva timpŭ în pușcăriă.

Scirĭ polițienescĭ.

Cu ocasiunea têrgului sěptěmânalŭ de adĭ, hamalulŭ [espresulŭ] de aci Vasilie Bidu a furatŭ unui țěranŭ din Hělhii unŭ sacŭ golŭ. Surprinsŭ asupra faptului, fŭ predatŭ judecătoriei r. de cercŭ.

Balulŭ din Rêșnovŭ.

Rêșnovŭ, 15 Februarie.

Domnule Redactorŭ! Nu atâtŭ balulŭ, câtŭ ideea d'a se da în ajutorulŭ școlarilorŭ sěracĭ, — ne face a-lŭ descrie prin câteva trăsăturĭ.

Și idea vine dela bravulŭ învĕțătorŭ G. Proca, care cunoscêndu'șĭ sfânta chemare, cu cuvêntulŭ, cu zelŭ neobositŭ și cu fapte se străduesce a rădica vada poporului înaintea străinilorŭ, dér mai vârtosŭ înaintea consătenilorŭ sașĭ.

Și până la ce gradŭ a sciut'o rădica, îndestulŭ nĭ-o arată cercetarea balului de multele și mai însemnatele familii săsescĭ, precum: Schuster, Wechter, Dr. Rosenauer, Marzell, Schmidt etc. Onóre bravului învĕțătorŭ! Balulŭ a decursŭ câtŭ se póte de bine; atâtŭ inteligența câtŭ și poporulŭ, pe deplinŭ mulțămițĭ, au dusŭ cu sine cele mai frumóse impresiunĭ.

Corulŭ plugarilorŭ, sub conducerea preotului I. Hamsea, a storsŭ nu numai admirațiunea nóstră, dér chiarŭ și a străinilorŭ. Freneticele aplause și strigătele de „înc'odată“ numai repețirea cântecelorŭ a fostŭ în stare sě le domoléscă.

Cuvintele de laudă la adresa dascălului, preotului și a plugarilorŭ românĭ— eșite din gura neromânilorŭ — ne-a făcutŭ sě ne salte inima și sě rugămŭ pe Dumnedeu, ca sě binecuvinteze fiăcare satŭ românŭ cu ast-felŭ de ómenĭ, precum e dascălulŭ Proca și preotul Hamsea. Dumnedeu sě ne asculte ruga și sě dea ca Rêșnovenii sě afle mulțĭ imitatorĭ.

Dostal.

Convocare.

Onor. Domnĭ, carĭ au subscrisŭ acții pentru *institutulŭ tipograficŭ* din *Orăștiă*, prin acésta suntŭ învitațĭ la *adunarea generală constituantă*, care se va ține în 10 Martie st. n. la 2 óre după amédĭ în localulŭ casinei române din Orăștiă.

Obiectele puse la ordinea dilei suntŭ:

1. Deschiderea adunărei prin președintele comitetului fundatorilorŭ;

2. Constatarea acționarilorŭ presențĭ ai capitalului fundatorŭ representatŭ de acționarĭ;

3. Alegerea unui presidentŭ, 2 notarĭ și 2 scrutinatorĭ pentru adunarea generală constituantă;

4. Raportulŭ comitetului fundatorilorŭ despre activitatea sa și depunerea socotelei;

5. Alegerea unei comisiunĭ de 5 pentru împlinirea agendelorŭ prevĕdute în § 154 alŭ legei comerciale;

6. Votarea statutelorŭ;

7. Alegerea direcțiunei și a comitetului de supraveghiare;

8. Darea absolutorului comitetului de supraveghiare;

9. Imputernicirea direcțiunei pentru a face pașii ulteriorĭ și a pune institutulŭ în lucrare.

Orăștiă, la 25 Februarie 1888 st. n.

Comitetulŭ fundatorilorŭ.

Mulțămită publică.

Cu ocasiunea balului românŭ, arangiatŭ în Deva la 11 Februarie 1888 n. c. au binevoitŭ a contribui în favorulŭ fondului „Reuniunei femeilorŭ române din comitatulŭ Huniedórei“ următorii domnĭ: Dimitrie Moldovanŭ consiliarŭ aulicŭ 5 fl., Dr. Lazarŭ Petco advocatŭ 20 fl., Ioanŭ Papiu protopresbiterŭ gr. or. 3 fl., Romulŭ de Crainicŭ protopresbiterŭ gr. or. 3 fl., Franciscŭ Hossu Longinŭ advocatŭ 3 fl., Ioanŭ Popoviciu parochŭ gr. or. 5 fl., A. Ardeanŭ 4 fl., George Bardosi 3 fl., Teofilŭ Tulea 3 fl.. d-na Eufemia Staudenmayer 3 fl., d-nii: Dr. Aurelŭ Brote 2 fl., Alexandru Nemeșŭ 2 fl., George Nicóră 2 fl., d-na Iosefina Răcuciu 2 fl., d-lŭ Constantinŭ Colbasi 2 fl., d-na Maria Șinca 2 fl., d-nii George Oprea 2 fl., Ioanŭ Șerbanŭ 2 fl., d-șóra Cornelia Stojkovits 2 fl., d-nii Petru Robotinŭ 2 fl., Ioanŭ Ardeleanŭ 2 fl., Dr. Ioanŭ Mihu 2 fl., Dr. Alesandru Hossu 2 fl., Petru Dragits jun. 2 fl., Dimitrie Moldovanŭ jun. 2 fl., Augustŭ A. Nicóră 2 fl., Camillo Horváth 2 fl., d-na Eufemia Bolfa n. Beleiu 1 fl. 50 cr., d-lŭ Dr. George Ilea 1 fl. 50 cr., d-na Letiția Oncu 1 fl., d-nii Aurelŭ Suciu 1 fl., Vasiliu Mangra 1 fl., Iuliu Herbai 1 fl., Vasiliu Popŭ 1 fl., Alesandru Moldovanŭ 1 fl., Alesiu Olariu advocatŭ 1 fl., Ioanŭ Lazariciu 1 fl., Sabhas Borha 1 fl., I. Părĕu 1 fl., Sabinŭ Pits 1 fl., A. Adriani 1 fl., Constantinŭ Popŭ 1 fl., George Ghila 1 fl., Alexandru Șuluțŭ 1 fl.. Andreiu Kováts 1 fl., Ilie Moga 1 fl., Simionŭ I. Corvinŭ 1 fl., Nichita Luculețŭ 1 fl., Nicodimŭ Ardeleanŭ 1 fl., Loghinŭ Ardeleanŭ 1 fl., Niculae Schokander 1 fl., Emericŭ Blasz 1 fl., M. Leiger 1 fl., N. N. 1 fl., Ilariu Bontiloviciu 50 cr.

Cu totulŭ s'au încassatŭ 219 fl. 50 cr. v. a. din care sumă subtrăgêndu-se cheltuelele cu 134 fl. 66 cr., s'au transpusŭ la cassa reuniunei ca venitŭ curatŭ alŭ balului 84 fl. 84 cr. v. a.

Cuitândŭ în publicŭ primirea sumelorŭ mai susŭ însemnate, totodată mulțumimŭ dăruitorilorŭ, pe calea acésta, pentru ofertele făcute în favorulŭ fondului reuniunei.

Deva, la 11/23 Februarie 1888.

Comitetulŭ arangiatorŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlin, 2 Martie. Scirile ce circulă despre o apropiată conferință pentru resolvarea cestiunei bulgare e cu totulŭ neîntemeiată.

Sofia, 2 Martie. Guvernulŭ n'a primitŭ încă nicĭ o comunicare oficială asupra propunerilorŭ rusescĭ, cu tóte astea a datŭ agentului sěu din Constantinopolŭ instrucțiunĭ, ca sě spună Porții că guvernulŭ respinge orĭ-ce propunere, care turbură liniștea țěrii și ordinea actuală a lucrurilorŭ.

Paris, 2 Martie. Wilson a fostŭ condamnatŭ la 2 anĭ temniță, 3000 francĭ amendă și la perderea drepturilorŭ cetățenescĭ și politice pe 5 anĭ. In motivele condamnării se dice, că **Wilson** a violatŭ consciința și moralulŭ publicŭ, precum și onórea și demnitatea familiei sale. Ribaudeau a fostŭ condamnatŭ la 8 lunĭ, Dubreuil la 4 lunĭ, Hebert la 1 lună închisóre. Ratazzi a fostŭ achitatŭ.

DIVERSE.

Contra guturaiului, de care sufere orĭ-cine adeseorĭ, este următorul mijlocŭ: Luămŭ 8 grame ulei de carbolŭ, 8 gr. spirtŭ causticŭ de salmiacŭ, 15 gr. alcoolŭ, 10 gr. apă destilată. Din acestŭ lichidŭ punemŭ câteva picăturĭ pe hîrtiă sugĕtóre, îndoită de mai multe orĭ, séu pe nițică vată, pe care o ducemŭ la gură și la nasŭ spre a aspira gazul câtŭ timpŭ ține. Ast-felŭ facemŭ din 2 în 2 ceasurĭ până ce ne simțimŭ mai bine. Negreșitŭ că acestŭ mijlocŭ sě se întrebuințeze câtŭ mai curêntŭ după ce am luatŭ guturaiu, ast-felŭ că prin acésta putemŭ preveni și tusea, de care guturaiulŭ e însoțitŭ mai tot-d'auna.

Unŭ consulŭ estrădatŭ. „Le Courrier de Bayonne“ anunță, că fostulŭ consulŭ generalŭ alŭ Portugaliei la Rio de Janeiro (Brazilia America de sudŭ), stabilitŭ de doi anĭ la Bayone și de curênd arestatŭ sub inculparea de deturnare de banĭ publicĭ. a fostŭ estrădatŭ de prefectura locală și îmbarcatŭ spre a fi dus la Lisbonna, unde va fi trasŭ înaintea tribunalului.

NECROLOGU.

Subscrișii cu inima frântă de durere aducŭ la cunoscință încetarea din viĕță a multŭ iubitului soțŭ, tată și cumnatŭ **Georgiu Sceopulŭ**, care după unŭ morbŭ îndelungatŭ de plumânĭ în alŭ 51-lea an alŭ vieții la 28 Faurŭ st. n. a. c. la 9 óre diminéța șĭ-a datŭ sufletulŭ în mâna Creatorului. Rĕmășițele pământescĭ se vorŭ aședa spre odihna eternă în 1-a Martie st. n. la $2^1/_2$ óre d. a. în cimiterulŭ gr. cat. din locŭ.

Fiă-i țerîna ușóră!

Reghinŭ, la 28 Faurŭ st. n. 1888.

Victorŭ, Alecsandrina, Emilŭ, Iosifŭ și *Mihailŭ*, ca copii. *Ecatarina n. Grecu*, ca soțĭ. *Elena Barbu, Sofia Neagoșiu, Ioanŭ Grecu, Iuliu Grecu. Patriciu Barbu, Petru Neagoșiu*. ca cumnațĭ și cumnate.

*

Ni se comunică din *Abrudŭ* trista șcire, că Joi în 16 Februarie la 8 óre séra a încetatŭ din viĕță **Petru Boierŭ**, unŭ bunŭ și harnicŭ românŭ.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria neuitată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 2 Martie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.51	Vênd.	8.54
Argintŭ românescŭ .	„	8.47	„	8.50
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusescĭ . . .	„	107.—	„	108.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 1 Martie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.35
Renta de hârtiă 5%	83.10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	148.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	94.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ terate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	108.25
Bonurĭ rurale ungare	103.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103.60
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	119.80
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	122.75
Renta de hârtiă austriacă	77.55
Renta de argintŭ austriacŭ	78.50
Renta de aurŭ austriacă	108.15
Losurĭ din 1860	132.50
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	857.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	268.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	268.70
Galbenĭ împărătescĭ	5.98
Napoleon-d'orĭ	10.04
Mărcĭ 100 imp. germane	62.20
Londra 10 Livres sterlinge	126.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:

Dr. Aurel Mureșianu

Rinaldi la 1770 chiar acelŭ castelŭ, în care acum caută Țarulŭ Alexandru III s'șĭ uita de uneltirile nihiliste din imperiulŭ sěu. Favoritulŭ Ecaterinei, care purta chipulŭ iubitei sale cu unŭ fórte mare diamantŭ în butonieră, făcŭ din aceste încăperĭ teatrulŭ sělbatecilorŭ sale desfrênărĭ, și se încercă a esercita asupra stăpânei sale o tiraniă, pe care o curmă acésta printr'aceea, că îi dĕdŭ în persóna lui Potemkin unŭ urmașŭ. Orlow cădŭ printr'aceea într'unŭ complect idiotismŭ, și își perdŭ simțulŭ demnităței personale în așa mĕsură, încâtŭ în cele din urmă se nutrea din gunoiulŭ sěu propriu. Elŭ murì în 1783. După mórtea sa cumpără Ecaterina érășĭ Gacina și o dărui, dimpreună cu Pavlovsk și cu mai multe alte sate, fiului și urmașului ei la tronŭ Pavel. carele cu estravaganțele sale se simțea aicĭ mai bine ca orĭ unde.

In timpŭ ce mamă-sa lăsa frênele slobode genialelorŭ sale visurĭ în eremitagiulŭ din Petersburgŭ. Pavelŭ se gândea în palatulŭ din Gacina la chemarea și fericirea ce o are unŭ domnitorŭ, și nu se putea despărțĭ nicĭ după suirea sa pe tronŭ de plăcuta priveliște a acestui locŭ. Elŭ îlŭ ridică la rangul unui orașŭ, îlŭ mări și îi îmbunătățĭ stradele, înființă case de invalidĭ și făcŭ multŭ pentru vênătórea împĕrătéscă, prin didirea de căsuțe frumușele de vênătóre, precum și prin ameliorarea parcului de vênatŭ. Cu puținŭ înainte de mórtea s'a, în anulŭ 1800, împĕratulŭ dărui Gacina soției sale Maria Teodorowna. Cu acésta dispare importanța locului pentru interesulŭ generalŭ pe unŭ timpŭ mai îndelungatŭ. Următorii trei domnitorĭ ai Rusiei trebuiră sě se cobóre în mormêntŭ, înainte de a'șĭ căpĕta Gacina însemnătatea, ce o posede adĭ.

(Va urma.)

IOSIF GAVORA.

Pentru lucru eminentŭ și gustŭ bunŭ la esposițiunea regnicolară din 1885 din Budapesta, distinsŭ cu medalia cea mare a esposițiunii.

In Budapesta, strada Váczy Nr. 17.

Recomandŭ obiectele necesare pentru

adjustarea bisericilorŭ și capelelorŭ

cu cele ce sunt provědutŭ în abundanță pentru prețurile cele mai moderate, și lucrate câtŭ se póte mai frumosŭ, anume:

Odăjdii felon și altele, după ritulŭ gr. orientalŭ.

Prapori și stindarde pentru reuniuni.

Stindarde pentru pompieri, copii de scólă, reuniuni industriale, reuniuni de cântări și reuniuni de înmormêntare.

Statue, policandre, potire și chipuri sfinte, sfeșnice pentru altariu și de părete, candele. Iconostase, chipuri pentru fruntariu. Inmormêntarea Domnului etc. etc.

Primescŭ repararea hainelorŭ vechi precum și aurărirea și argintărirea pe lângă prețuri moderate.

Cusăturĭ cu aurŭ, argintŭ și mătasă și haine bisericescĭ, cusute cu firŭ de aurŭ, argintŭ și mătasă.

Dantale bisericescĭ. Invělitóre de prestolŭ. Mărfurĭ bisericescĭ. Damaste etc.

Punctualitatea mi-o potŭ adeveri prin mai multe sute de epistole de recunoscință.

Catalóge de prețurĭ la dorință trimitŭ libere de post-por 179,30—12

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu** și **Adolf Albrecht.**

ANUNCIU.

Primescŭ numai decâtŭ în condițiunĭ favorabile unŭ **concipientŭ-candidatŭ de advocatură** în cancelaria mea.

Câmpenĭ în 25 Februariu 1888.

Gerasimŭ Candrea,
advocatŭ.

3—3

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonați, că mai avemŭ din anii trecuțĭ numerĭ pentru complectarea colecțiunilorŭ „Gazeteĭ,“ precum și câteva întregĭ colecțiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administrațiune în casŭ de trebuință.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

52—27

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesii, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de $2^1/_2$—$3^1/_2$ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoților mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și sciri cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚŬ“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărți din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ și o notiță istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, dŭpă Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa seu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătĕnului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulŭ 30.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ composițiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ — se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de către preoți, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de viersurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.